

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 4 päivänä huhtikuuta 2024

153/2024

Maa- ja metsätalousministeriön asetus

kotimaankauppaa varten kerättäville nauta-, sika-, lammas-, vuohi- ja hevoseläinten sukusoluille ja alkioille eläintautien vastustamiseksi asetettavista vaatimuksista annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen muuttamisesta

Maa- ja metsätalousministeriön päätöksen mukaisesti
muutetaan kotimaankauppaa varten kerättäville nauta-, sika-, lammas-, vuohi- ja hevoseläinten sukusoluille ja alkioille eläintautien vastustamiseksi asetettavista vaatimuksista annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (329/2021) 2 §:n 3 kohta, 4 §:n 3 momentti, **liitteen II kohta 4** ja liitteen III kohta 5.1. sekä *lisätään* asetukseen uusi 4 a § ja liite V seuraavasti:

2 §

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

3) spermalla eläimen tai eläinten käsittelemätöntä, käsiteltyä tai laimennettua siemenestettä sekä lisäkiveksistä kerättäviä siittiöitä;

4 §

Sperman keräysaseman toiminta

Nauta- ja sikaeläinten sperman keräysaseman toimintaa koskevista vaatimuksista säädetään eläintaulain 42 §:n 1 momentissa. Toiminnassa tulee lisäksi noudattaa vaatimuksia, joista jäsenvaltioiden välistä kauppaa harjoittavien toimijoiden osalta säädetään komission delegoidun asetuksen 2020/686 15–21 ja 24–26 artiklassa ja liitteessä I olevan 1 osan 1 kohdassa. Sperman jäljitettävyyttä koskevista vaatimuksista säädetään mainitun asetuksen 10 artiklassa sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/429 soveltamissäännöistä siltä osin kuin on kyse sukusolujen ja alkioiden pitopaikkojen hyväksymisestä ja nauta-, sika-, lammas-, vuohi- ja hevoseläinten sukusolujen ja alkioiden jäljitettävyydestä annetun komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2020/999 5 artiklassa.

153/2024

4 a §

Sellaisen sperman keräysaseman hyväksyminen ja toiminta, jolla ei pidetä eläimiä

Jos sperman keräysasemalla ei pidetä eläimiä, vaan spermaa kerätään ainoastaan teurastettujen tai kastroitujen eläinten lisäkiveksistä, sperman keräysaseman hyväksymiseen ja sen toimintaan sovelletaan 3 ja 4 pykälässä säädetystä poiketen liitteen V vaatimuksia. Aluehallintoviraston on tarkastettava sperman keräysasema ennen sen hyväksymistä.

Aluehallintoviraston on ilmoitettava sperman keräysaseman hyväksymisestä kunnan eläinlääkärille ja Ruokavirastolle.

Hyväksytyt sperman keräysasemat koskevan luettelon julkaisemisesta säädetään eläintautilain 79 §:n 2 momentissa.

Sperman keräysaseman on ilmoitettava asemaeläinlääkärin vaihtumisesta aluehallintovirastolle vähintään viisi arkipäivää ennen kuin uusi asemaeläinlääkäri aloittaa työnsä.

Tämä asetus tulee voimaan 5 päivänä huhtikuuta 2024.

Helsingissä 2.4.2024

Maa- ja metsätalousministeri Sari Essayah

Neuvotteleva virkamies Eero Rautiainen

-
4. Sperman keräysasemalla kerättyä spermaa koskevat vaatimukset
- 4.1. Sperman on oltava peräisin luovuttajaeläimestä:
- 4.1.1. jota on kohdassa 4.1.4. tarkoitetun eristyksen aloittamista edeltäneiden kuuden kuukauden ajan pidetty ainoastaan alkuperäpitopaikassaan tai siitä vastuussa olevan toimijan vastuulla olevassa muussa pitopaikassa;
- 4.1.2. jonka alkuperäpitopaikassa tai muussa pitopaikassa, jossa eläintä on pidetty kohdassa 4.1.1. mainittuna aikana, ei esiinny a–c luokan tauteja tai muita torjuttavia tai valvottavia eläintauteja;
- 4.1.3. joka ei sperman keräysasemalle siirrettäessä ja sperman keräyspäivänä ole osoittanut mitään kliinisiä sairauden oireita;
- 4.1.4. jota on pidetty vähintään 30 päivän ajan ennen sperman keräyksen aloittamista eristettynä asemaeläinlääkärin hyväksymällä tavalla sisällä tai ulkona sijaitsevassa alkuperäpitopaikan tai toimijan vastuulla olevan muun pitopaikan tai sperman keräysaseman eristystilassa; eristystilaan ei saa olla eristysaikana tullut uusia lampaita tai vuohia ja sitä varten on tullut olla käytössä erilliset työvälineet ja työvaatteet; eristystilana voi perustellusta syystä olla koko alkuperäpitopaikka, jos asemaeläinlääkäri katsoo sen mahdolliseksi toiminta ja siihen liittyvät eläintautiriskit huomioon ottaen;
- 4.1.5. joka on sen jälkeen, kun eristyksen aloittamisesta on kulunut vähintään 21 päivää, mutta ennen eristyksen päättymistä tutkittu serologisesti *Brucella ovis*- ja *Brucella melitensis* -tartunnan varalta sekä serologisesti ja virologisesti Borderin taudin tartunnan varalta, ja kaikki tutkimustulokset ovat kielteisiä;
- 4.1.6. jota ei ole käytetty luonnolliseen astutukseen sperman ensimmäistä keräystä edeltävien 30 päivän aikana eikä keräysjakson aikana.
- 4.2. Jos kohdan 4.1.4. mukaisessa eristystilassa on eristysaikana muita kuin sperman keräystä varten eristettyjä eläimiä, kaikista niistä tai vähintään viidestä eläimestä on tutkittava kohdan 4.1.5. mukaiset näytteet ja luovuttajaeläimestä saadaan kerätä spermaa ainoastaan, jos kaikki tutkimustulokset ovat kielteisiä.
- 4.3. Jos kohdan 4.1.4. mukaisena eristystilana toimii koko alkuperäpitopaikka, spermaa saa käyttää keinosiemennykseen tai alkiotuotantoon vasta kuuden kuukauden kuluttua keräyspäivästä edellyttäen, ettei alkuperäpitopaikassa todeta kuuden kuukauden varastointiaikana sellaisia a–c-luokan tauteja tai muita torjuttavia tai valvottavia eläintauteja, joille lammas- ja vuohieläimet ovat alttiita ja jotka voivat levitä sperman välityksellä.

ALKIOIDEN KERÄYSRYHMÄÄ KOSKEVAT VAATIMUKSET

5.1. Luovuttajaeläimen keinosiemennyksessä ja munasolujen *in vitro* -hedelmöityksessä käytettävän sperman on täytettävä oriasemalla kerättävälle spermalle liitteessä I kohdassa 4 asetetut vaatimukset, lampaiden ja vuohien sperman keräysasemalla kerättävälle spermalle liitteessä II kohdassa 4 asetetut vaatimukset sekä nautaeläinten ja sikaeläinten sperman keräysasemalla kerättävälle spermalle 4 §:n 3 momentissa mainitussa lainsäädännössä asetetut vaatimukset. Lisäkiveksistä kerätyn sperman on kuitenkin täytettävä hevoseläinten osalta liitteen V kohdassa 4 asetetut vaatimukset, lampaiden ja vuohien osalta liitteen V kohdassa 5 asetetut vaatimukset ja nautaeläinten osalta liitteen V kohdassa 6 asetetut vaatimukset.

SPERMAN KERÄYSASEMAA KOSKEVAT VAATIMUKSET, KUN ASEMALLA EI PIDETÄ ELÄIMIÄ

1. Sperman keräysasemaa koskevat vaatimukset, kun asemalla ei pidetä eläimiä

Sperman keräysaseman hyväksymisen edellytyksenä on:

- 1.1. Sperman keräysasemalla on vähintään seuraavat tilat, joista osa voi olla siirrettäviä tiloja:
  - 1.1.1. erillinen tila välineiden puhdistusta, desinfiointia tai sterilointia varten;
  - 1.1.2. erillinen tila sperman keräystä ja kerätyn sperman käsittelyä ja säilytystä varten; sekä
  - 1.1.3. jos sperman keräysasemalla harjoitetaan sperman pitkäaikaista varastointia, tätä varten huone, jonka ei välttämättä tarvitse sijaita keräysaseman muiden tilojen yhteydessä.
- 1.2. Sperman keräysasema on rakenteeltaan sellainen, että sperman keräys-, käsittely- ja säilytystilat voidaan helposti puhdistaa ja desinfioida.
- 1.3. Sperman keräysasemalle on nimetty asemaeläinlääkäri, joka on Suomessa laillistettu eläinlääkäri.
- 1.4. Sperman keräysasema on asemaeläinlääkärin säännöllisessä valvonnassa.
- 1.5. Sperman keräysaseman henkilöstöllä on tehtäviensä hoitamisen kannalta riittävät tiedot ja taidot.

2. Sperman keräysaseman toimintaa koskevat vaatimukset, kun asemalla ei pidetä eläimiä

- 2.1. Kaikista sperman keräysasemalla kerätyistä spermaeristä on pidettävä kirjaa.
- 2.2. Hyväksytyllä sperman keräysasemalla saa käsitellä ja säilyttää vain tämän asetuksen mukaisesti tuotettua spermaa sekä eläintautilain 39 §:n mukaisesti hyväksytyssä sukusolujen ja alkioiden pitopaikassa kerättyä tai laillisesti maahan tuotua nauta-, sika-, lammas-, vuohi- ja hevoseläinten spermaa.
- 2.3. Sperman keräyksen, käsittelyn ja säilytyksen on tapahduttava näihin tarkoituksiin varatuissa tiloissa ja noudattaen hyvää hygieniää.
- 2.4. Kaikki sperman keräyksen ja käsittelyn yhteydessä sperman tai sukuelinten kanssa kosketuksiin joutuvat välineet, kertakäyttövälineitä lukuun ottamatta, on desinfioitava tai steriloitava ennen käyttöä. Asemaeläinlääkäri antaa asiasta ohjeet.
- 2.5. Säilytys- ja kuljetusastiat, lukuun ottamatta uusia kertakäyttösäiliöitä, on desinfioitava tai steriloitava tarvittaessa ennen jokaista täyttöä. Asemaeläinlääkäri antaa asiasta ohjeet.
- 2.6. Kaikki spermaerät on merkittävä selvästi siten, että sperman keräyspäivä, luovuttajaeläimen tunnistuskoodi sekä sperman keräysaseman hyväksymisnumero ovat helposti todettavissa. Hevoseläinten osalta virusarteriitin varalta tehdyn tutkimuksen tulos on oltava helposti todettavissa.

3. Asemaeläinlääkärin tehtävät, kun asemalla ei pidetä eläimiä

Asemaeläinlääkärin tulee:

- 3.1. varmistaa, että sperman keräysasemalla kerätään spermaa ainoastaan tämän asetuksen vaatimukset täyttävistä luovuttajaeläimistä;
- 3.2. antaa lupa eläimen siirtoon teurastamolle;
- 3.3. valvoa, ettei sperman keräystä aloiteta, ennen kuin luovuttajaeläimen lihantarkastus on saatu päätökseen;

- 3.4. valvoa sperman keräystä, käsittelyä, säilytystä ja kirjanpitoa;
  - 3.5. valvoa yleistä hygieniää sperman keräysasemalla ja antaa näistä neuvoja;
  - 3.6. huolehtia eläinten tautitilanteen selvittämisen kannalta tarvittavista tutkimuksista; ja
  - 3.7. varmistaa, että sperman keräysaseman henkilökunta tekee vain sellaisia tehtäviä, joihin sillä on riittävä osaaminen ja pätevyys.
- Luovuttajaeläimiä eivät koske kohtien 3.2. ja 3.3. vaatimukset silloin, kun sperma kerätään kastroimalla saaduista lisäkiveksistä.

4. Sperman keräysasemalla kerättyä hevoseläinten spermaa koskevat vaatimukset, kun asemalla ei pidetä eläimiä

- 4.1. Sperman on oltava peräisin luovuttajaeläimestä:
  - 4.1.1. joka ei teurastuspäivänä tai kastroidinpäivänä ole osoittanut mitään kliinisiä merkkejä tarttuvista eläintaudeista;
  - 4.1.2. jota on pidetty 30 päivän ajan ennen sperman keräyspäivää pitopaikoissa, joissa ei ole kyseisenä aikana todettu virusarteriittia (Equine viral arteritis, EVA) tai hevosen tarttuvan kohtutulehduksen (Contagious equine metritis, CEM) kliinisiä oireita;
  - 4.1.3. joka on tutkittu akkreditoidulla menetelmällä hevosen tarttuvaa kohtutulehdusta aiheuttavan *Taylorella equigenitalis* -bakteerin varalta; spermaa saa käyttää keinosiemennykseen tai alkio tuotantoon vasta kielteisen tutkimustuloksen varmistuttua;
  - 4.1.4. joka on tutkittu virusarteriitin varalta; spermaa saa käyttää keinosiemennykseen tai alkio tuotantoon vasta tutkimustuloksen valmistuttua; ja
  - 4.1.5. jota ei ole käytetty luonnolliseen astutukseen teurastusta tai kastroidintia edeltävien 30 päivän aikana.

5. Sperman keräysasemalla kerättyä lammis- ja vuohieläinten spermaa koskevat vaatimukset, kun asemalla ei pidetä eläimiä

- 5.1. Sperman on oltava peräisin luovuttajaeläimestä:
  - 5.1.1. jota on kohdassa 5.1.4. tarkoitetun eristyksen aloittamista edeltäneiden kuuden kuukauden ajan pidetty ainoastaan alkuperäpitopaikassaan tai siitä vastuussa olevan toimijan vastuulla olevassa muussa pitopaikassa;
  - 5.1.2. jonka alkuperäpitopaikassa tai muussa pitopaikassa, jossa eläintä on pidetty kohdassa 5.1.1. mainittuna aikana, ei esiinny sellaisia a-c -luokan tauteja tai muita torjuttavia tai valvot-tavia eläintauteja, joille lammis- ja vuohieläimet ovat alttiita;
  - 5.1.3. joka ei teurastuspäivänä tai kastroidinpäivänä ole osoittanut mitään kliinisiä merkkejä tarttuvista eläintaudeista;
  - 5.1.4. jota on pidetty vähintään 30 päivän ajan ennen teurastusta tai kastroidintia eristettynä asemaeläinlääkäriin hyväksymällä tavalla sisällä tai ulkona sijaitsevassa alkuperäpitopaikan tai toimijan vastuulla olevan muun pitopaikan eristystilassa; eristystilaan ei saa olla eristysaikana tullut uusia lampaita tai vuohia ja sitä varten on tullut olla käytössä erilliset työvälineet ja työvaatteet; eristystilana voi perustellusta syystä olla koko alkuperäpitopaikka, jos asemaeläinlääkäri katsoo sen mahdolliseksi toiminta ja siihen liittyvät eläintautiriskit huomioon ottaen;
  - 5.1.5. joka on sen jälkeen, kun eristyksen aloittamisesta on kulunut vähintään 21 päivää, mutta ennen eristyksen päättymistä tutkittu serologisesti *Brucella ovis*- ja *Brucella melitensis* -tartunnan varalta ja serologisesti ja virologisesti Borderin taudin -tartunnan varalta ja kaikki tutkimustulokset ovat kielteisiä;
  - 5.1.6. jota ei ole käytetty luonnolliseen astutukseen teurastusta tai kastroidintia edeltävien 30 päivän aikana.
- 5.2. Jos kohdan 5.1.4. mukaisessa eristystilassa on eristysaikana muita kuin sperman keräystä varten eristettyjä eläimiä, kaikista niistä tai vähintään viidestä eläimestä on tutkit-

tava kohdan 5.1.5. mukaiset näytteet ja luovuttajaeläimestä saadaan kerätä spermaa ainoastaan, jos kaikki tutkimustulokset ovat kielteisiä.

5.3. Jos kohdan 5.1.4. mukaisena eristystilana toimii koko alkuperäpitopaikka, spermaa saa käyttää keinosiemennykseen tai alkiotuotantoon vasta kuuden kuukauden kuluttua keräyspäivästä edellyttäen, ettei alkuperäpitopaikassa todeta kuuden kuukauden varastointiaikana sellaisia a–c-luokan tauteja tai muita torjuttavia tai valvottavia eläintauteja, joille lammas- ja vuohieläimet ovat alttiita ja jotka voivat levitä sperman välityksellä.

6. Sperman keräysasemalla kerättyä nautaeläinten spermaa koskevat vaatimukset, kun asemalla ei pidetä eläimiä

6.1. Sperman on oltava peräisin luovuttajaeläimestä:

6.1.1. jota on kohdassa 6.1.5. tarkoitetun eristyksen aloittamista edeltäneiden 30 päivän ajan pidetty ainoastaan alkuperäpitopaikassaan tai siitä vastuussa olevan toimijan vastuulla olevassa muussa pitopaikassa;

6.1.2. jonka alkuperäpitopaikassa tai muussa pitopaikassa, jossa eläintä on pidetty kohdassa 6.1.1. mainittuna aikana, ei esiinny sellaisia a–c-luokan tauteja tai muita torjuttavia tai valvottavia eläintauteja, joille nautaeläimet ovat alttiita;

6.1.3. joka ei teurastuspäivänä tai kastroidinpäivänä ole osoittanut mitään kliinisiä merkkejä tarttuvista eläintaudeista;

6.1.4. jota on pidetty vähintään 30 päivän ajan ennen teurastusta tai kastroidintia eristettynä asemaeläinlääkäriin hyväksymällä tavalla sisällä tai ulkona sijaitsevassa alkuperäpitopaikan tai toimijan vastuulla olevan muun pitopaikan eristystilassa; eristystilaan ei saa olla eristysaikana tullut uusia nautaeläimiä ja sitä varten on tullut olla käytössä erilliset työvälineet ja työvaatteet; eristystilana voi perustellusta syystä olla koko alkuperäpitopaikka, jos asemaeläinlääkäri katsoo sen mahdolliseksi toiminta ja siihen liittyvät eläintautilisärismit huomioon ottaen;

6.1.5. joka on sen jälkeen, kun eristyksen aloittamisesta on kulunut vähintään 21 päivää, mutta ennen eristyksen päättymistä tutkittu serologisesti ja virologisesti naudan virusripulin (BVD) varalta, eikä eläin suoritetun tutkimusten ja mahdollisten jatkotutkimusten perusteella ole BVD-viruksen erittäjä;

6.1.6. jota ei ole käytetty luonnolliseen astutukseen teurastusta tai kastroidintia edeltävien 30 päivän aikana.

6.2. Jos kohdan 6.1.4. mukaisessa eristystilassa on eristysaikana muita kuin sperman keräystä varten eristettyjä eläimiä, niistä kaikista tai vähintään viidestä eläimestä on tutkittava kohdan 6.1.5. mukaiset näytteet ja luovuttajaeläimestä saadaan kerätä spermaa ainoastaan, jos kaikki tutkimustulokset ovat kielteisiä.

6.3. Jos kohdan 6.1.4. mukaisena eristystilana toimii koko alkuperäpitopaikka, spermaa saa käyttää keinosiemennykseen tai alkiotuotantoon vasta kuuden kuukauden kuluttua keräyspäivästä edellyttäen, ettei alkuperäpitopaikassa todeta kuuden kuukauden varastointiaikana sellaisia a–c-luokan tauteja tai muita torjuttavia tai valvottavia eläintauteja, joille nautaeläimet ovat alttiita ja jotka voivat levitä sperman välityksellä.